

J. E. LR Prezidentei Daliai Grybauskaitei
LR Seimo Pirmininkui
LR Seimo nariams
LR Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetui
LR Seimo Jaunimo ir sporto reikalų komisijai
LR Ministrui Pirmininkui
LR Švietimo ir mokslo ministerijai
LR Teisingumo ministerijai
LR Vidaus reikalų ministerijai
LR Užsienio reikalų ministerijai
LR Vyriausiajai rinkimų komisijai

REZOLIUCIJA DĖL BALSAVIMO INTERNETU

LiJOT Asamblėja Nr. 27, 2010 m. balandžio mėn. 17–18 d.
Druskininkai

Lietuvos Respublikos piliečių teisė spręsti savo ir savo šalies likimą yra įtvirtinta Lietuvos Respublikos Konstitucijoje. Joje pažymima, kad: „aukščiausią suverenią galią Tauta vykdo tiesiogiai ar per demokratiškai išrinktus savo atstovus“ (LR Konstitucijos 4 str.), todėl pasinaudodamas rinkimų, referendumo ar piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos procedūra kiekvienas LR pilietis įgyvendina savo teisę į valstybės valdymą.

Šiuo metu šalyje įstatymais įtvirtinti du balsavimo būdai – išankstinis balsavimas paštu ir balsavimas rinkimų apylinkėje rinkimų dieną. Rinkėjai, negalintys pasirinkti vieno iš šių būdų, praranda galimybę pasinaudoti pasyviaja rinkimų teise, o didelei daliai piliečių, galinčių pasinaudoti bent vienu iš šių būdų, jie sukelia didelių sunkumų (pvz.: vykimas į deklaruotą gyvenamąją vietą, susidariusios eilės išankstinio balsavimo vietose ir pan.). Sparčiai vystantis informacinėms technologijoms ir didėjant kompiuterizacijos lygiui Lietuvoje, piliečių galimybės dalyvauti valstybės valdyme galėtų būti papildomos balsavimu internetu.

Balsavimas internetu – nuotolinio elektroninio balsavimo būdas, kai rinkėjai gali išreikšti savo valią rinkimuose ar referendume, naudodamasis interneto ryšiu, bet kurioje vietoje, kur yra interneto prieiga.

Rinkėjai, gyvenantys užsienio šalyse, gali balsuoti atvykę į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą arba iš anksto balsuoti paštu, pranešę savo adresą Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos balsavimo komisijai. Tačiau šie būdai nėra patogūs, nes ne visi piliečiai turi galimybę atvykti į diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą rinkimų dieną, ypač tai komplikuota gyvenantiems užsienio šalyje, neturinčioje Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos. Techninės kliūtys gali lemti neaktyvaus balsavimo užsienio šalyse gyvenančių piliečių priežastis. Balsavimas internetu žymiai palengvintų užsienio šalyse gyvenantiems Lietuvos Respublikos piliečiams galimybę išreikšti savo valią rinkimų metu.

Vienas pagrindinių elektroninio balsavimo ir parašų rinkimo įteisinimo tikslų - sudaryti alternatyvią galimybę balsuoti ir pasirašyti piliečiams, neturintiems galimybių balsuoti ar pasirašyti šiuo metu numatytais būdais, taip pat - palengvinti šių teisių įgyvendinimą visiems kitiems piliečiams (pvz.: neįgaliesiems, ligoniams, esantiems įkalinimo įstaigose, žmonėms kariniuose daliniuose ir pan.).

Kiti balsavimo ir pasirašymo internetu privalumai:

- toks balsavimo ir pasirašymo būdas padėtų skatinti mažėjančią rinkėjų aktyvumą;
- būtų įtvirtinta patogi balsavimo ir pasirašymo forma, galinti suteikti galimybę užsienyje ir Lietuvoje gyvenantiems Lietuvos Respublikos piliečiams aktyviau dalyvauti politiniame Lietuvos gyvenime, kurie dėl įvairių priežasčių negali balsuoti esamais balsavimo būdais;
- ilgalaikėje perspektyvoje sumažėtų valstybės išlaidos rinkimų organizavimui;
- balsų skaičiavimas ir rinkimų ar referendumų rezultatų nustatymas taptų operatyvesnis;
- skatintų ekologiškumą, taupant gamtos išteklius, reikalingus balsavimo procedūrai vykdyti.

Manome, kad kuriant balsavimo internetu sistemą, turi būti vadovaujama šiais principais:

- Slaptumo;
- Konfidencialumo;
- Saugumo;
- Skaidrumo.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, aktyvų ir pilietišką jaunimą vienijančių organizacijų vardu raginame valdžios institucijas drąsiai imtis atsakomybės bei konkrečių veiksmų, reikalingų įgyvendinti balsavimo internetu sistemą Lietuvoje. Esame įsitikinę, kad šiam procesui būtini skubūs sprendimai, todėl reikia:

- sukurti bandomąją balsavimo internetu sistemą ir ją išbandyti;
- priimti atitinkamas Seimo rinkimų įstatymo, Prezidento rinkimų įstatymo, Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo, rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo, Referendumo įstatymo pataisas ir kitus teisinius aktus, įteisinančius balsavimą ir parašų rinkimą internetu;
- Šviesti visuomenę apie balsavimo internetu galimybę ir sudaryti sąlygas Lietuvos Respublikos piliečiams naudoti sukurtą elektroninio balsavimo sistemą tiek rinkimuose, tiek referendumuose.

Primename, kad pirmą kartą Europos Sąjungos šalyse balsavimas internetu buvo išbandytas Estijoje 2005 m., šios šalies pavyzdžiu elektroninį balsavimą ketina diegti ir kitos Europos šalys (pvz. Šveicarija, Austrija¹). 2009 m. Estijoje vykusiuose rinkimuose internetu balsavo 9,5 proc.² visų rinkėjų. Tai sudarė 15,8 proc.³ visų balso teise pasinaudojusių rinkėjų balsų. Internetu balsavo visų amžiaus grupių rinkėjai, jų balsai teko visoms politinėms jėgoms.

Globalėjančiame pasaulyje tiek vidinė, tiek išorinė migracija, ypač akademinėje bei su darbo santykiais susijusiose sferose, tampa vis labiau svarbios. Jaunimo tarpe, ugdant pilietinę sampratą, ypač svarbi viena iš aiškiausiai matomų jos formų – balsavimas. Siekiant didinti pilietinę

¹ www.veidas.lt/lt/leidinys.../4831312caf850

² <http://www.vrk.lt/lt/naujienos/balsavimas-internetu-estijos-savivaldybiu-tarybu-rinkimuose.html>

³ Ten pat.

LIETUVOS JAUNIMO
ORGANIZACIJŲ TARYBA

atsakomybę, siūlome sudaryti sąlygas balsavimui internetu ir taip žengti naują žingsnį XXI a. demokratinių ir pilietinių visuomenės procesų pokyčių link.

Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos
Prezidentas

Šarūnas Frolenko